

Luterilaisen kirkon Tunnustuskirjat ovat nykyisin vähäisessä käytössä. Ja mikä pahinta, huomenna niiden käyttö on todennäköisesti vielä vähäisempää. Teologit eivät useinkaan saarnoissaan viittaa niihin ja maallikot eivät kaikitellen ole nähneet koko teosta. Se vähäinen arvostus, mitä Tunnustuskirjat saavat, tulee teologien taholta museoesinearvostuksena.

Tunnustuskirjoja tarvitaan

Nykyisenä teologisesti hyvin sekavana aikana pitäisi kirkon arvostaa teosta, jossa selvitetään kirkon tunnustusta. Kaikkien uskonnollisten yhdyskuntien tulisi ponnistella oman pätevän Tunnustuskirjan saamiseksi. Luterilaisella kirkolla on etuoikeus omistaa jo entuudestaan tämä kirja, vaikka sen arvo suunnan näyttäjänä on kärsinyt huomattavasti tarkistuksen puutteen tähden. Teologisen tiedekunnan tulisi valmistuville papeille selvittää juurta jaksain uskonopin perusteet. Papeilla pitäisi olla nykyistä paljon paremmat valmiudet tehdä selkoa luterilaisesta opista.

Mistä johtuu Tunnustuskirjojen heikko asema?

Papistolle ei ole kirkastanut niiden merkitys. Aikamme halveksii opillisuutta. Moni työntekijä ei ole omakohtaisessa uskossa ja tällöin ei luonnollisesti **uskon puolustus** (apologia) jaksaa kiinnostaa. Nykyisellään Tunnustuskirjat on liian laaja teos. Siihen ei jaksaa moni paneutua. Toisaalta lienee myös aiheellista kysyä, onko Raamatun yksinkertainen pelastuksen tie pakko esittää näin paksussa kirjassa.

Myös voidaan kysyä, onko Tunnustuskirjat liian teologinen tavalliselle uskovalle. Edelleen voidaan arvostella niiden moniselitteisyyttä. Luther ei ollut systemaattikko. Enin osa Tunnustuskirjoista on ainakin Lutherin hyväksymää. Ei ole vaikeaa löytää niistä lukuisia ristiriitaisuuksia. Niillä voidaan puolustaa ja kumota hyvin erilaisia uskonnäkemyksiä. Tämänhän ei pitäisi olla Tunnustuskirjojen perimmäinen tarkoitus. Tunnustuskirjoilla voidaan tukea suruttomuuden oppia, mutta myös uskovat saavat niistä selkeää tukea raamatullisille näkemyksilleen. Suomessa uskonnäkökulmasta Tunnustuskirjoja on parhaiden tulkinnut tri **Uuras Saarnivaara**. Pitkälti hänen ansiotaan on, ettei Suomen uskova kansa ole joutunut aivan erilleen Lutherista ja Tunnustuskirjoista. Saarnivaara on viitoittanut tien, jota meidän tulisi edetä. Saarnivaara on tuonut Tunnustuskirjat museon pölyttyneiltä hyllyiltä Jumalan kansan käyttöön ja saanut jopa syytymään tässä kansassa rakkauden niitä kohtaan. Tätä tietä etenemällä Tunnustuskirjoista voi tulla Jumalan kansalle jopa "aare".

Ei sovi unohtaa, että meneillään oleva katolinen buumi pyrkii Tunnustuskirjojen hyllyttämiseen.

Haaste tunnustusrintamalle

Tunnustusrintaman vastuulla pitkälti on Tunnustuskirjojen tulevaisuus. Siltä puolelta pitäisi löytyä intoa ja harrastusta tunnustuksen elvyttämiseksi. Näkisin, että oikea rakkaus Tunnustuskirjoihin edellyttää muutamia asioita. Ensiksikin uskonasioiden tulee tulla läheisiksi ja tutuiksi uudestisyntymis-ihmeen kautta. Tämän välityksellä taas tulee oikea suhde Jumalan sanaan, Raamattuun. Tästä taas seuraa halu puolustaa kristillistä uskoa Roomaa, liberaaliteologiaa, kansanääntä ym. aikamme harhoja vastaan. Rakkaus tunnustukseen vie automaattisesti siihen, että Tunnustuskirjat pyritään saamaan helppotajuisiksi ja yksiselitteisiksi, jokaisen kristityn ymmärrettäväksi tekstiksi. Tunnustuskirjat tulisi kuulua tulevaisuudessa jokaisen uskovan käsikirjastoon.

Mitä tulisi tehdä?

Tunnustuskirjat tulisi tyypistää kirjaksi, jossa kussakin uskonopin kohdassa tarjotaan selkeää selitys, joka mahdollisimman tiukasti pitäytyy Raamattuun. Kaikki muut lisukkeet tulisi rankalla kädellä karsia pois. Yksin Raamattu-periaatteen tulisi hallita näitä kirjoja. Tähän toimenpiteeseen liittyisi linjan tarkistus, jota ei ole suoritettu

vuosisatoihin. Kukin uskonopin kohta tulisi asettaa syyniin, suurennuslasin alle. Ainakin seuraavissa kohdissa olisi tarkennus suoritettava.

Seurakunnasta ei nykyisellään opeteta riittävän selvästi. Näkyvä seurakunta ja Jumalan seurakunta, ekkleesia, sekoitetaan. Augsburgin tunnustus puhuu seurakunnasta "kaikkien uskovien yhteisönä". Tunnustuksen puolustus sanoo suoraan, että "jumalattomat eivät ole seurakuntaa". Samainen Puolustus jatkaa kuitenkin: *"Itse seurakunnassa on rajaton määrä jumalattomia, jotka sitä sortavat."* Ristiriidan lisäksi voimme todeta, ettei alkuseurakuntaan sopinut moinen arvio.

Vapaata tahtoa käsitellessään Yksimielisyyden ohje tuo esille Lutherin Sidotun ratkaisuvallan, suosittelee sitä ja toteaa Lutherin siinä "loistavasti ja perusteellisesti" käsittelevän ko. kysymystä. Toisaalla Ohjeessa kuitenkin hylätään väärinä oppeina seuraavat väitteet: *"Se opetus, että Jumala ei tahdo kaikkia ihmisiä tekemään parannusta ja uskomaan evankeliumia...Niin ikään, että Jumala ei tahdo, että kaikki ihmiset tulisivat autuaiksi, vaan että eräät, näiden syntiä huomioon ottamatta, yksinomaan Jumalan neuvosta, päättämästä ja tahdosta ovat määrättyt kadotukseen, joten he eivät voi tulla autuaiksi...Kaikki nämä ovat jumalaapilkkavia ja kauhistavia, harhaavia oppeja."*

Ehtoollisesta opetetaan yleisesti, että se on "vahvistamisen" sakramentti ja uskovien ateria: *"sen on Kristus itse asettanut meidän kristittyjen syödä ja juoda."* Se on suljettu ateria (close communion), joka on tarkoitettu ainoastaan uskoontulleille. Seurakunnan paimenen tulee evätä ehtoolliselle pääsy mm. julkeilta ja hillittömiltä. Nykyinen luopioluterilaisuus on löytänyt Augsburgin tunnuksesta "porsaan reiän", jota se käyttää oman suruttomuuden oppinsa tueksi. Tämä tunnustushan mainitsee ehtoollisen olevan myös uskon "herättämiseksi". Tämä antaa aiheen pistää koko perinteinen ehtoollisoppi uusiksi ja tehdä ehtoollispöydästä kaikille avoin (open communion). Vastoin Tunnustuskirjojen yleistä linjaa ehtoollisesta tehdään "evankelioimisen väline". Ehtoollisen luonne muuttuu tyystin. Aikaisemmin ehtoollinen oli uskoille siunaukseksi, mutta epäuskoisille tuomioksi ja kadotukseksi. Uuden näkemyksen mukaan se on kaikille siunaukseksi.

Seurakunnan kaitsijan virasta opetetaan hyvin painokkaasti, että sen haltijan tulee olla vanhurskautunut ja uudestisyntynyt. Saarnavirka edellyttää "hengellistä pappetta". Tämä on tietysti myös Raamatun kanta, **1 Tim.3:1-7; Tiit.1:5-9**. *"Eihän sokea voi sokeaa taluttaa?" (Luuk.6:39)*. Uudestisyntymätön sananselittäjä vie varmasti harhaan! Samoin on mahdotonta ajatella, että tällaiselle papille Jeesus olisi antanut valtuuden synninpäästön julistamiseen. Jos taas on kysymyksessä sakramentin jako, laittaisiko Vapahtajamme "meille kristityille" sakramentin jakomieheksi "pakanan"? -Tunnustuskirjojen Puolustuksessa sanotaan: *"Jumalattomista opettajista on luovuttava."* Hengellisen pappouden puuttumista ei korvaa edes piispan arvovalta. Augsburgin tunnuksesta luemme: *"Ei saa suostua edes säännönmukaisesti valittuihin piispoihin, jos he käyvät harhaan tai opettavat ja määräävät jotakin Pyhän Raamatun vastaista."* -Mutta mitä sanookaan Yksimielisyyden ohje?! Siellä kumotaan "Schwenckfeldiläisinä harhoina" mm. seuraava väite: *"Seurakunnan palvelija, joka ei ole todella omakohtaisesti uudistunut, uudestisyntynyt, vanhurskas ja nuhteeton, ei voi menestyksellisesti opettaa toisia eikä jakaa oikeita, tosi sakramenteja."* Tässä lienee heijastuma Rooman kirkon opista: *"messu-uhritoimitus jumalattoman heittiönkin suorittamana auttaa ihmisen synneistä"*(Luther, Schmalk.uskonk.).

Seurakuntakuri tulee raamatullisesti esille Schmalkaldenin uskonkohdissa. Siellä sanotaan, että seurakunnan paimenilla on tuomiovalta *"erottaa kirkosta ne, jotka elävät julkisissa paheissa"*. Toisaalla taas seurakuntakuri hylätään oikean kristillisen seurakunnan tuntomerkinä ja tuomitaan "Schwenckfeldiläisenä harhana" seuraava väite: *"Oikea kristillinen seurakunta ei ole se, jossa ei käytetä julkista seurakunnasta sulkemista eikä säännönmukaista seurakuntakurijärjestystä."*

"Kasteesta opetetaan, että se on välttämätön"(Augsb.tunn.). *"Kaste on autuutta varten välttämätön"*(Puolust"us). Isossa katekismuksessa Luther sanoo: *"ellemme kastata, emme ensinkään tule autuaiksi."* Niin ehdottomalta ja lopulliselta kuin Tunnustuskirjojen kanta näiden kohtien perusteella näyttääkin, siitä ollaan kyllä valmiit tiukan paikan tullen tinkimään. Jos lapsi kuolee ennen kastamista, hänen siitä huolimatta katsotaan pääsevän taivaaseen ja siis tulevan autuaaksi ilman kastetta. Näin suostutaan eriyttämään kaste ja uudestisyntyminen toisistaan. Tästä voisi aueta näköala laajempaankin kasteteologiaremonttiin! Olisi asiallista siirtää koko uudestisyntymistermi koskemaan ainoastaan ymmärtäväiseen ikään tulleita. Raamatun mukaan usko ja uudestisyntyminen on pelastukseen **ehdottoman välttämätön**, mutta ei kaste (**Mark.16:16; Joh.3:3**). -Luther yhtyy Raamatun näkemykseen: *"Sen tähden on tämä teksti (Mark.16:15, 16) käsiteltävä niin, että tässä on annettu käsky kasteesta ja säädetty se siten, ettei sitä tule halveksia, vaan käyttää...Silti ei siitä pidä tehdä niin tiukkoja*

*johtopäätöksiä, että joku tuomittaisiin kadotukseen, jollei hän voisi saada kastetta”(St.L.XI,984; W.A.21,405). Augsburgin tunnustuksen mukaan Jumalan Pyhä Henki vaikuttaa uskon sanan ja sakramenttien kautta **"missä ja milloin tahtoo"**. Tämän kanssa on ilmeisessä ristiriidassa toisaalla Tunnustuskirjoissa esiintyvä näkemys, jonka mukaan **"aina"** Pyhä Henki kasteessa synnyttää uskon ja saa aikaan uudestisyntymisen.*

Uudestisyntyminen ja vanhurskauttaminen lienevät Tunnustuskirjojen kiistellyimpiä ternejä. Eikä ihme, sillä löytyyhän sieltä ainakin kolmenlaista näkemystä uudestisyntymisestä. Ensinnäkin kasteessa tapahtuva: *"Kasteessa näet me alussa uudestisyntymme"*(Iso katekismus, Altтарin sakramentti, 23). Jatkuva uudestisyntyminen: *"Pyhä Henki...on aloittanut meissä uudestisyntymisen ja uudistuksen työn...eikä uudestisyntyminen ole täydellinen, vaan ainoastaan päässyt meissä alulle"*(Yksimielisyyden ohje, Vapaa tahto, 65,68). Eikö kaste ole kertakaikisuudessaan verrattavissa vanhurskauttamiseen? Ei myöskään maallinen syntymä ole toistuva tapahtuma! Kolmantena mainitaan parannuksen nöyryyttäessä tapahtuva: *"Uudestisyntymä taas tapahtuu uskon kautta parannuksessa"*(Puolustus, Vanhurskautus, 374). Ilman Galatalaiskirjeen selitystä voisi olla perin työlästä nimetä näistä vaihtoehdoista luterilainen näkemys. Galatalaiskirjeen selitys opettaa selkeästi ja raamatunmukaisesti jälkimmäistä vaihtoehtoa.

Nämä muutamat ristiriitaisuudet osoittavat jo kyllin selvästi, että Tunnustuskirjojen remontti olisi paikallaan!

Väinö Hotti

Valoa ristiltä 7-8/1998

